

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 47/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], rod. [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Ondrejom Bartošovičom, P. Pazmáňa 2020/30, Šaľa, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 5 Er 695/2013 zo 6. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], rod. [REDACTED], prijíma na ďalšie konanie.

2. O d k l a d á vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Komárno sp. zn. 5 Er 695/2013 zo 6. novembra 2017 do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Er 695/2013 zo 6. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Napadnutým uznesením okresný súd ako exekučný súd schválil príklep udelený súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „exekútor“), na dražbe bytu vo vlastníctve sťažovateľov ako povinných a podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a spoluvlastníckeho podielu sťažovateľov k pozemku (ďalej aj „nehnutelnosti“) 12. júna 2017 v prospech vydražiteľa [REDAKOVANÉ], ktorá urobila najvyššie podanie vo výške 18 300 €.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú relevantné okolnosti týkajúce sa predmetnej exekúcie – uvádzajú, že exekúcia začala na návrh oprávneného – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“), na vymożenie sumy 2 725,14 € na základe exekučného titulu – vykonateľného platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 10 Ro 58/2013.

Sťažovatelia po začatí exekučného konania vymáhaný záväzok čiastočne uhradili, na základe čoho exekútor vydal potvrdenie o čiastočných úhradách z 8. júla 2014, v ktorom uviedol, že sťažovatelia uhradili sumu 608 €.

Dňa 16. marca 2017 exekútor vydal upovedomenie o exekúcii formou predaja nehnuteľnosti, v ktorom uviedol, že výška vymáhanej istiny bola 2 067,14 €. Exekúcia

sa týkala predaja bytu vo vlastníctve sťažovateľov a podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a spoluvlastníckeho podielu sťažovateľov k pozemku. Na uvedených nehnuteľnostiach bolo zriadené zákonné záložné právo v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa § 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, záložné právo v prospech [REDAKOVANÉ], na zabezpečenie pohľadávky – úveru a exekučné záložné právo v prospech oprávneného – správcu bytového a nebytového fondu.

Sťažovatelia poukazujú na to, že exekútor vydal príkaz na zrážky z dôchodku sťažovateľa v sume 49,22 € mesačne s tým, že v čase schválenia príklepu bola dlžná istina nižšia ako 2 000 €. Sťažovatelia ďalej namietajú, že znalecký posudok značne podhodnotil hodnotu bytu, ktorý bol predmetom dražby. V tejto súvislosti uvádzajú:

„Dražobnou vyhláškou zo dňa 04. 05. 2017 určil Exekútor [REDAKOVANÉ] dátum dražby predaja nehnuteľnosti na deň 12. 06. 2017, napriek tomu, že exekútor podal návrh na zrážky z dôchodku a oznámenie o zrážkach bol vydaný 02. 05. 2017.

Dražbu vyhlásil bez súhlasu prvých záložných veriteľov, vlastníkov bytov a nebytových priestorov aj bez súhlasu druhého záložného veriteľa [REDAKOVANÉ]

Ku dňu vyhlásenia dražby bol záväzok žalobcov v časti istina v sume 2 067,14 EUR. Dňa 16. 06. 2017 prevzal exekútor sumu 49,22 EUR a každý mesiac 16 dňa preberá túto sumu dodnes. Táto skutočnosť mu bola známa, ktorú pred súdom zatajil. V čase schválenia príklepu t. j. dňa 06. 11. 2017, sa dlh znížil o ďalších 295,32 EUR, teda na 1 771,82 EUR. V čase konania dražby bol dlh blízko hranice 2 000,- EUR, ktorá hranica upravuje nemožnosť vykonania dražby na nehnuteľnosť v ktorej je hlásené trvalé bydlisko dlžníka podľa § 63 ods. 2 Exekučného zákona. Vykonanie dražby 2 izbového bytu, prerobeného na 3 izbový je priemerne v [REDAKOVANÉ] zhodnocovaný za 35 000,- EUR až 45 000,- EUR, čomu zodpovedá aj východisková hodnota bytu stanovená v Znaleckom posudku č. 86/2017, ktorý použil exekútor, avšak najnižšie podanie vyhlásil na sumu 18 300,- EUR, čo znalec značne podhodnotil ako všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti. Z východiskovej hodnoty 42 247,66 EUR, znížil na všeobecnú o viac ako 150 %. Avšak aj vyhlásená hodnota bytu

18 300,- EUR k výške dlhu 2 067,14 EUR je v značnom nepomere a je v rozpore s dobrými mravmi a takéto konanie je podľa § 39 OZ absolútne neplatné.“

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej namietajú, že znalecký posudok a dražobná vyhláška im nebola doručená v lehote ustanovenej zákonom a že jediným exekučným titulom v exekučnom spise bol špecifikovaný platobný rozkaz. V tejto súvislosti uvádzajú:

„Dražobnou vyhláškou zo dňa 04. 05. 2017 v ktorej uviedol exekútor najnižšie podanie podľa ZP č. 86/2017, určil aj termín dražby na deň 12. 06. 2017. Pritom ZP a dražobnú vyhlášku povinnému... osobne priniesol vo večerných hodinách sám exekútor 4 dni pred vykonaním dražby, (08. 06. 2017), bez predchádzajúceho pokusu o jeho doručenie a to až po našom upozornení o nezákonnom postupe.

Dražbu exekútor vykonal napriek nášmu upozorneniu, že koná protizákonne. Upozornenie sme zaslali dňa 08. 06. 2017, kedy sme podali žalobu na súd na ochranu vlastníka pred vykonaním nezákonnej exekúcie a je vedený na OS v Komárne pod sp. zn. 15 C/42/2017.

Postup exekútora je v rozpore s exekučným poriadkom a ako exekútor, vedel že koná protizákonne, napriek tomu predal byt dňa 12. 06. 2017, (pravdepodobne s dopredu dohodnutým záujemcom), tak aby získal neoprávnený majetkový prospech na škodu žalobcov, čím seba a iného neoprávnene obohatil.

Po vykonaní dražby nahliadli žalobcovia do spisu a v celom spise sa nenachádzal iný exekučný titul okrem spomínaného PR. Nachádzajú sa tam síce nejaké prihlásenia pohľadávok a to z [REDAKOVANÉ], avšak nie je to právny titul na exekúciu, taktiež sa tam nachádza prihlásenie z [REDAKOVANÉ], na sumu 14 351,98 EUR. Taktiež bez exekučného titulu. Taký ani nemohli priložiť nakoľko ich žalobu na zviazanie úhrady Okresný súd v Komárne pod sp. zn. 6 Csp/77/2016 v celom rozsahu zamietol.“

Následne sťažovatelia uvádzajú tieto skutočnosti:

„Exekútor nedoručoval [REDAKOVANÉ] povinné zásielky. Až keď obdržal žalobu dňa 08. 06. 2017, osobne bežal ku [REDAKOVANÉ] a tam nútil [REDAKOVANÉ] na prevzatie zásielky. A keďže do vyhlásenia dražby už nebolo ani 15 dní, je vykonaná dražba neplatná.

Návrh na zastavenie exekúcie sťažovateľom v 1. rade však nemohol byť podaný, keďže sťažovateľovi v 1. rade nebolo riadne doručené ani Upovedomenie o začatí exekúcie.

Rozsah exekúcie bol v poverení určený na sumu 2 725,14 EUR, ktorá sa ku dňu konania exekúcie znížila na 2 067,14 EUR. Hodnota nehnuteľnosti bola znalcom ohodnotená na 18 300,- EUR.

Napriek tomu, že exekútor nekonal v súlade so zákonom, dražbu vykonal dňa 12. 06. 2017. Zápisnicu z priebehu dražby nezaslal povinným. Podali sme žalobu o neplatnosť dražby, ktorú sme zaslali exekútorovi a požiadali sme ho, aby to považoval za sťažnosť, resp. námietky a aby tieto predložil súdu.“

Sťažovatelia tiež namietajú, že okresný súd o schválení príklepu rozhodol bez vypočutia sťažovateľov bez zohľadnenia všetkých podkladov a napadnuté uznesenie riadne neodôvodnil. V tomto kontexte uvádzajú:

„Okresný súd Komárno rozhodoval o schválení príklepu bez pojednávania a len na základe podkladov predložených exekútorským úradom. Naše námietky predložené neboli ani podklady, podľa ktorých by Okresný súd mohol rozhodnúť objektívne podľa zákona. Okresný súd sa uspokojil len podaním návrhu exekútora. Rozhodovanie však v tak závažnej veci ako je schválenie príklepu za vydraženie bytu hodnoty minimálnej 45 tisícového, a vydraženého za 18 300,- EUR, keď sa jedná o dlh pri hranici 2 000,- EUR a ktorý je splácaný zrážkami z dôchodku, je hrubým zásahom do občianskych práv a istôt občanov. Postupom súdu, ktorý schválil príklep exekútora na vydraženie nášho bytu za dlh 2 000,- EUR (dnes je ten dlh nižší ako 1 600,- EUR splácaný zrážkami dôchodku), ktorý nás nevyzval k vyjadreniu, nepredvolal na konanie, konal v rozpore s dobrými mravmi, v rozpore so zásadami Civilného sporového poriadku a tým sme boli poškodení na našich právach a právom chránených záujmoch. Postupom súdu bolo porušené naše základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa § 46 ods. 1. Ústavy...“

Vychádzajúc z uvedeného, všeobecný súd posudzoval podanie návrh exekútora o schválenie príklepu príliš formalisticky, vo svojom rozhodnutí bližšie neskúmal, či exekučná dražba je v súlade s exekučným poriadkom, nevyžiadal si názor sťažovateľov, nevykonával žiadne úkony na zistenie objektívneho záveru z priebehu celej exekúcie.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nekorešponduje presvedčivo a dostatočne s výrokom rozhodnutia o schválení príklepu. Takto koncipované odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, naopak svedčí o jeho svojvôli, zjavnej neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo znamená neakceptovateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia z hľadiska základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy...

Okresný súd mal podľa skutkového stavu veci spravodlivo zvážiť pomer rizika nepriaznivých následkov spôsobených prípadným súdnym rozhodnutím o schválení udeleného príklepu o to viac, že takéto uznesenie súdu o udelení príklepu nie je napadnuteľné v riadnom inštančnom opravnom procese. Uznesenie okresného súdu o schválení udeleného príklepu musí v odôvodnení obsahovať dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých je vynesené.“

Na tomto základe sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 5 Er/695/2013 zo 06. novembra 2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Komárno sp. zn. 5 Er/695/2013 zo 3. novembra 2017 (správne 6. novembra 2017, pozn.) zrušuje.

3. Okresný súd Komárno je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet ich právneho zástupcu...

4. Sťažovateľom... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 EUR..., ktoré... je Okresný súd v Komárne povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Primerané finančné zadosťučinenie sťažovatelia žiadajú priznať „... za nemajetkovú ujmu spôsobenú postupom exekútora, ktorý schválil jeho postup a spôsobil... (im) stres a neisté budúce postavenie v spoločnosti, týkajúce sa... (ich) jediného obydlia“.

Sťažovatelia napokon navrhujú, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii

Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uložil povinnosť:

„1. Okresnému súdu odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného Uznesenia sp. zn. 5 Er/695/2013 zo dňa 06. 11. 2017, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Exekútorškému úradu [REDAKOVANÉ]... zdržať sa vykonávania právoplatného schváleného príklepu z dražby vykonaného príklepom exekútorským úradom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dňa 12. 06. 2017 na nehnuteľnosti...

3. Okresnému úradu odboru katastrálnemu v [REDAKOVANÉ]... nevykonať zápis vkladu z dražby uskutočnenej dňa 12. 06. 2017 na nehnuteľnosti...

4. Vydražiteľke [REDAKOVANÉ]... strpieť užívanie a nenakladať s nehnuteľnosťami...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

II.1 K prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sťažnosť spĺňa ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovené predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, a preto podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K návrhu na vydanie dočasného opatrenia

Sťažovatelia sa tiež domáhajú, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 695/2013 zo 6. novembra 2017 vzhľadom na dôsledky jeho vykonania.

Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Podľa § 52 ods. 4 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie možno zrušiť aj bez návrhu, ak pominú dôvody, pre ktoré sa nariadilo.

Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľov na odloženie vykonateľnosti právoplatného uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 695/2013 zo 6. novembra 2017 a dospel k záveru, že tento návrh nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia (m. m. IV. ÚS 8/2013, II. ÚS 867/2014 a II. ÚS 153/2015).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018